

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке на-
плаћују се по погодби.

Редакција је у улици
Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ“ излази свакога
дана по подне.

Штампарија се налази у Фран-
ковој улици бр. 20.

Власник

КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Нови Савезник

Француски лист »Л,
Евр« доноси, поводом
стварања чешко-словачке
војске, овај чланак
г. Рене Пишона, под
насловом »Нови Савез-
ник«:

Писао сам на овом
месту још 1 јула о Че-
сима из страначке ле-
гије, која је добила зе-
лени и жути орден Фу-
ражера, да они нису
многобројни под на-
шом заставом, али да
ће их извесно ускоро
бити много више.

Данас је то свршено:
указом председника Ре-
публике уређено је ства-
рање чешко-словачке
војске. Ова организа-
ција створена је тек по-
сле две године, а то за-
доцњење није наступи-
ло због ма чије рђаве
воље, већ због запле-
тености самог пробле-
ма. Али она долази у
добром тренутку да нас
утешу у једној тузи и
да нас отклони од јед-
не неправде. У тузи,
коју нам је задао др-
жање Русије, доста њих
међу нама доведено је
у искушење да се лу-
ти на све што је сло-
венско. А то је тако
необично и погрешно
уопштавање! У Русији
је снага словенског тем-
перамента могла бити
угушена вековним ро-
бовањем и компроми-
тована болесним ми-
стицизмом и утопиј-
ским социјализмом. У
Чешкој, у Моравској, у
Словачкој она је чврста
и сурова. Морално Че-
си више личе на Србе
него на Русе; то ће ре-
ћи да се може рачуна-
ти са њима.

Нову војску састав-
љаће: делом чешки и
словачки грађани који
станују на територији
савезничких земаља;
делом добровољаца, ко-
ји су се пријавили Ру-
сима или Србима и ко-
ји су се борили против
свога тирана. Није би-
ло никакве потребе да
их уврстимо у нашу
војску, никаквом пре-
сијом, ни моралном ни
материјалном. У Русији
чим је дозвољено да се
добровољци узимају у
војску, више од 20.000
Чеха се одмах јавило.
Довољан је био само
рад чешких политича-
ра, па да изазове па-
триотско одушевљење,
да групише и органи-

зује све добронамерне
и да преговара са са-
везничким владама о
срствима за извођење.
То су вршили, са рев-
ношћу која превазила-
зи сваку похвалу, чла-
нови чешког Национал-
ног Савета Масарик у
Русији, Стефанис у Ру-
сији и у Сједињеним
Државама, Бенес у Па-
ризу, Лондону и Риму.

Чешко-словачка вој-
ска имаће око 120.000
људи. То значи нешто,
чак и код садашњих о-
громних ефектива. Што
се тиче вредности ње-
них бораца, ми је по-
знајемо: видели смо је
на делу у Артоа и у
Шампањи, а на Истоку
Брусиллов је указао пу-
ну правду чешко-сло-
вачкој бригади. Он их
је поменуо у једној из-
јави, као изузетак: Че-
хо-Словаци, који су били
напуштени код Тарно-
поља ипак су настави-
ли да се боре тако,
да цео свет треба да
падне на колена пред
њима.“

Ових 120.000 људи
биће распоређено на
разним борбеним фрон-
товима. Знатан део би-
ће у француској војсци,
виши официрски кадар
биће привремено фран-
цуски са разлога, које
треба поменути. Има
врло мало чешких ви-
ших официра. У ау-
стријској војсци у прак-
тици су забрањени ви-
ши чиновници за Словене,
као у Немачкој за Јев-
реје. То напомињем за
оне који рачунају са
»демократизацијом« Ау-
строугарске! Зато Чеси
сад оскудевају у шеф-
овима, али ће их уско-
ро бити исто тако до-
брих као вођа, као што
су били добри као вој-
ници.

У замену за ову са-
радњу Чеси нам не тра-
же ништа. Између њих
и савезничких сила не-
ма никаквог ценкања.
Они не траже никакве
обавезе, које би нам
сметале. Они само тра-
же право да проливају
своју крв за ствар, коју
сматрају за праведну и
за повољну за судбину
њиховог народа.

Али то не значи да
ми доцније треба да за-
боравимо, шта су они
учинили за нас. Са њи-
хове стране, то је др-

жање најплеменитије,
које се може наћи.

Као филозоф, који до-
казује да кретање по-
стоји тиме што иде,
тако и чешки народ до-
казује своју екзистен-
цију борећи се.

ЦРНИ ДАНИ

Амстердам. — Велики
немачки лист »Берли-
нер Тателат« пише:
»Берлинско становниш-
тво озбиљно забринуто
и са црним мислима
иде у сусрет зими. Што
се тиче оскудице у на-
мирницама, никада пер-
спектива није била го-
ра него данас. И поред
најбоље воље централ-
не су власти, осим када
би се десило какво чудо,
неспособне да спасу од
сигурне смрти хиљаде
људи, који нису никада
имали ни трунке инте-
ресовања ни одушевље-
ња за рат, и који виде
да им је одређена суд-
бина од бескрајних пат-
ња и невоља, док сви
они, чија је кеса добро
набијена, и чији је у-
плив на вишем месту
добро познат, могу бар
једанпут дневно добро
да ручају.

Гладне утробе не зна-
ју ни за власт ни за
патриотизам. Опасност
је огромна; а тренутак
да се избегне опасност
и сувише кратак«.

Солун, 16. дец. — ПОСЛЕД-
ЊИХ ДАНА У СОЛУНУ СЕ
МНОГО ГОВОРИЛО О НЕ-
КИМ ТОБОЖЊИМ НЕМАЧ-
КИМ ПОНУДАМА ЗА МИР.
ОБАВЕСТИЛИ СМО СЕ
НА НАДЛЕЖНОМ МЕСТУ,
ДА НАША ВЛАДА НИЈЕ
ДОБИЛА О ТОМЕ НИ ЗВА-
НИЧНО НИ НЕЗВАНИЧНО
САОПШТЕЊЕ. — (Ратни
Пресбир) .

ВОЈНИЧКО ПИСМО

Од једног војника из
Малог Карабуруна до-
били смо једно дирљиво
писмо захвалности
управи тамошњег ре-
конвалесцентног одеље-
ња. Као нарочито усрд-
не, у прегледу болесни-
ка и у старању о њи-
ховом лечењу и чисто-
ти, он нарочито исти-
че шефа болнице, ма-
јора г. др. Самор Робера,
лекара Леконта, бол-
ничарке г-ђице Борел,
дела Шапел и Компрен,
и болничаре г. г. Сара-
воар и Жозеф Силвестр.
Писмо наставља:

»Па не само што се
о нама тако свесрдно
старају, него нису за-

боравили ни да нас, о
свом Божићу, заједно
са својим савезницима
Енглезима обилато об-
даре. Сваки војник бо-
лесник добио је по пар
поткошуља, доњих га-
ћа, марамицу, чарапе,
сапун, четку за зубе,
два пакла цигарета, ма-
шину, оловку, хартије,
кутију бомбона и ку-
тију бисквита и без-
број честитака, у који-
ма нам честитају на
јунаштву у борби за
право и слободу.«

ВЕНИЗЕЛОС

Атина. — Имандан г.
Венизелоса показао је
још једном, да је грч-
ки народ увек уз свога
првог политичара. У
више махова светина је
пррређивала овације Са-
везницима и г. Венизе-
лосу. Атинске корпора-
ције су упутиле г. Ве-
низелосу један телеграм
у коме износе своје у-
верење, да ће победа
крунисати борбу за у-
једињење свих Грка у
слободну отаџбину.

Министарски Савет је

такође послао депешу
г. Венизелосу.

Место одакле је баче-
на анатема на г. Вени-
зелосу претрпано је са
цвећем.

БЕДА У ДАЛМАЦИЈИ

Цирих. — О оскуди-
ци која влада у југо-
словенским земљама и
о великој скупоћи нај-
потребнијих намирница
пише »Хрватски Днев-
ник«:

»У Спљету одавно не-
ма кромпира. Оно мало
што се још где-где на-
ђе продаје се по 5 до 6
круна кило.«

Лист »Наше Једин-
ство« јавља да се у
Спљету 1 литар млека
продаје по 6 круна.

Хрватска, осећајући
сестринско милосрђе
према бедној српској не-
јачи, уложила је сав
труд да бар децу ишчу-
па из канџа ове стра-
ховите беде. Више од
2000 деце из разних кра-
јева Далмације, Истре
и Херцеговине прими-
ли су Хрвати да их ис-
хране.

ДАЛМАЦИЈА

VI

Далмација данас фактички
спада у круновине у земље
заступане у Царевинском Ви-
јећу; саставни је део аустриј-
ске полемонархије. Она ша-
ље у парламенат — заступни-
чку кућу у Беч 11 народних по-
слапика, који од 1906. године
бирају се на основу непо-
средног једнаког тајног права
гласа. — У овом погледу Дал-
мација је подељена на 11 из-
борних срезова.

У Бечком парламенту, од
ових 11 посланика, према срп-
ско-хрватском споразуму, де-
вет су Хрвати и два Србина,
који заједно са Словеначким
посланицима и хрватским по-
сланицима из Истре, сачиња-
вају југословенски парламен-
тарни клуб, који данас задаје
бриге и јада владиним круго-
вима у Бечу.

Од ове двојице Срба, по-
сланик Книнског изборног сре-
за Др. Јован Баљак, адвокат
и првак српске странке на
приморју, одличан је говор-
ник и можда један од најбо-
љих говорника у опште у
парламенту. Други Србин по-
сланик је Вукотић, посланик
изборног среза боко-катор-
ског.

Од Хрвата најпознатија је
личност Др. Јозо Смодлака,
адвокат, народни посланик за
Сплитски изборни срез, и вођа
Демократске хрватске странке
у Далмацији. Затим Др. Тре-
сић Павчић, књижевник, по-

сланик хварско-брачког из-
борног среза, као и Др. Мел-
ко Чингрија, адвокат, пред-
седник дубровачке општине и
посланик за изборни срез Ма-
карска-Метковић, најважнији
су чланови хрватске странке
у Далмацији, која је настала
фузијом народне странке и
странке права.

Још ћемо да споменемо по-
па Јурја Бианкиниа, народног
посланика за изборни срез
дубровачко-корчулајски, који
је некад био првак у странци
права, а данас је члан хрват-
ске странке; власник је и у-
редник »Народног Листа« у
Задру.

Овај је лист у шездесетим
и седамдесетим годинама про-
шлог столећа био главни ор-
ган народне странке, која је
започела и водила огорчену
борбу са вештачком талијан-
ском већном у далматинском
Сабору и победила је.

Тада је лист био под упра-
вом Дванка Политео и звао се
»Гл Национале«.

Јурај Бианкини је већ од
осамдесетих година па до да-
нас, увек народни посланик,
одличан парламентарца говор-
ник и стари трибун у бечком
парламенту, где се често, као
и у делегацијама, чуо његов
громки глас у одбрану наро-
дних права против немачко-
мадарске халапљивости.

Већина ових једанаест на-
родних посланика одмах од
почетка европског рата па
све до отварања аустријског

